

Fol tarafından 20 Mayıs 2016 tarihinde 'Belleğin Topoğrafyası' başlığı altında Cynthia Madansky'nin iki filmi gösterildi. Gösterim sonrası Cynthia Madansky izleyicilerin sorularını cevapladı.

Deşifre: Hülya Çakıroğlu | Editör: Beyza Becerikli

info@folsinema.com

Burak Çevik

Öncelikle bu iki güzel filmi bizimle paylaştığınız için teşekkür etmek istiyorum. Eminim insanların aklında çeşitli sorular vardır ancak öncelikle ben başlamak istiyorum. İlk gösterilen, *E42* adlı filminiz dışarıdan bir bakış açısı ile yapılmış ve renk tercihlerine kadar oldukça soğuk bir film. Oysa ikinci gösterilen filminiz *Devotion* diğer filmin zıttı gibi; daha kişisel ve içeriden bakışı olan daha canlı bir film. Bu iki filmi birbirleriyle yarattığı zıtlıklar nedeniyle Fol'de 'Belleğin Topoğrafyası' adlı tek bir başlık altında göstermek istedik. Bu iki farklı yapıyı kurarken nasıl bir yol izlediğinizi merak ediyorum.

Cynthia Madansky

E42 bir üçlemenin parçası, ilki Polonyada çekildi, ikincisi İtalyada ve üçüncüsü de Rusyada çekildi. *E42* daha formel bir film, kişisel bir hikaye olmasına rağmen daha katı bir yapısı var. *Devotion*'da ise daha kişisel bir hikaye anlatılıyor.

Burak Çevik

Devotion filminde zaman zaman oryantalist bir bakış açısı görüyorum. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cynthia Madansky

Oryantalizmden ziyade bir yabancıнын bakış açısıyla ve belli bir gerçeklik ile bakan bir göz olduğunu söyleyebilirim. Bir de bunun 2003 yılında çekildiğini ve şu an 2016 yılında olduğumuzu düşünürsek pek çok şey değişti. O zaman İslam ve Kemalizm arasındaki gerilim çok daha farklı bir noktadaydı. Mesela tartışılan konulardan biri üniversiteye başörtüsü ile girilip girilmeyeceğiydi, o noktada girilmiyordu. Dolayısıyla o zamanın dertleriyle şu an arasında çok büyük bir fark var. Ve o zamanki gerilim çok daha görünür bir haldeydi. Günlük tadında bir anlatıdan oluşan bu filmde bugün olsa aynı şeyi tabii ki yapmazdım. Bu bir yabancıнын gözü, dolayısıyla buradaki bakış daha çok ikonları gören bir bakış. Bugün benim için çok daha derinlemesine bir bakış mümkün olabilirdi.

İzleyici

E42 filminde birçok insana dair unsur vardı ama bunu doğrudan anlatmayıp iki kişiyle anlatmışsınız. Kişilerden birisi çok durağan diğeri ise çok hareketliydi. Acaba o zamanki insanların duygularını mı anlatmaya çalıştınız?

Cynthia Madansky

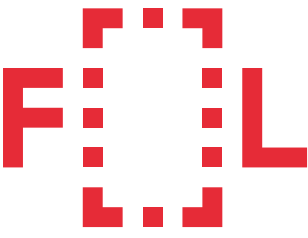
Hayır. Bunu sanatçıya bir müdahale olarak görüyorum. Gördüğünüz mimari 1942 yılında Mussolini'nin yaptığı ve II. Dünya Savaşı sonrasında tekrar inşa edilen, orası için gayet normalleşmiş bir mimari. Dansçılarda da Mussolini'nin jestleri ve bir anlamda faşizmin jestlerinin tekrarı var. Mesela filmde görülen manzaraların içinde insanların öldürüldüğü, kurşuna dizildiği yerler var. Söz konusu olan, bunun gibi olayların dansçı tarafından tekrar yorumlanması. Kadın karakterde ise gözetleme hissini kurmaya çalıştım. O dönemde Stasi'nin çok gelişmiş bir gözetleme sistemi vardı ve bu gözetleme sisteminin hissini, kadın karakteri devamlı gözetlenme durumunda bırakarak ve bunu daha alttan işleyen gözetleme hissiyle bugün ile bağlantılandırmak istedim.

İzleyici

E42 filminde devamlı yatay ve dikey akslar var. Bunun nedeni nedir?

Cynthia Madansky

Filmde kullanılan yerin kendisi çok simetrik bir yapıya sahip. Çok fazla yatay akslar var ve sinematografide de oradaki mimarinin yapısını yansıtmak için seçimlerde bulundum. İtalyada karşılaştığım faşist mimariyi tekrar ele almanın bir yolu olarak bu kadrjları ve hareketleri seçtim.

İzleyici

Çekim için hangi tür filmi kullanıyorsunuz? Bir de neden hala film kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Cynthia Madansky

Devotion 16mm ile ve genelde gün ışığı ile çekildi. Kodak film ve genelde küçük bir ekiple çalışıyorum. Dolayısıyla bu çok yakın bir çekim yapma yöntemi. *E42* ise otuz yıllık arşivimden arta kalanlar ile yapıldı. Bu yüzden bazı yerlerde filmin silindiğini ve görünmediğini fark edebilirsiniz. Onların hepsini kendim Roma'ya götürdüm. Filmdeki röportaj sahneleri için yeni bir Arri film kullandım. Genelde Bolex kamera ile çekim yapıyorum. Onun içinde her çekim daha kısa oluyor. Çok pratik ve az malzemeyle çalışan bir yönetmenim. Çok kararlı çalışıyorum, hemen hemen çektiğim bütün malzemeyi kullanıyorum. Neredeyse birebir çekim ve filme girme oranı var diyebilirim ve filmin kalitesini seviyorum, onun için filmi tercih ediyorum. Genelde manzaralarla çalışıyorum ve çekim yapacağım mekânlarda çok fazla vakit geçiriyorum. Mesela Romada altı ay boyunca aynı mekâna sürekli gittim ve fotoğraflar çekerek not aldım. Hiçbir zaman video çekmiyorum ve çekmeye başladığımda ne istediğimi gayet iyi biliyor oluyorum. Görsel dil benim için çok önemli. Metnin her ne kadar araştırmasını yapıyorsam da metnin son halini alması ve son halini alması görseller oluşmaya başladıktan sonra oluyor. Önce görsel kısmını bitirip daha sonra metni sonlandırıyorum.

Burak Çevik

Normalde Fol'de 16mm'den de gösterimler düzenliyoruz ancak bu sefer filmi tedarik etmekte bir sıkıntı çektik. Bu nedenle de videodan izledik. Belki bir gün bu filmleri 16mm'den izleyebiliriz.

İzleyici

Bir mekâna giriyorsunuz ve orada kesişen kişisel bir hikaye anlatıyorsunuz. Bu kesişen hikayenin araştırmasını nasıl yapıyorsunuz?

Cynthia Madansky

Tabii ki öncesinde burada Mussolini'yle, faşizmle ve gözetimle ilgili bir araştırma gerçekleştirdim ama bunu nasıl bir hikaye aracılığıyla anlatmak istediğimi çok iyi biliyordum. Oralı bir Yahudi'nin yerine yabancı ve göçmen olan bir kadının anlatısını tercih ettim. Onun Hannah Arendt üzerine çalışmayı seçen bir akademisyen olması, bu seçimin de kendi kişisel hikayesi tarafından belirlenmiş olması ve bu ikisi arasındaki bağlantı benim için çok önemliydi.

İzleyici

Müzik ne zaman sürecin içine dahil oluyor? Kurguyla beraber mi yoksa senaryoda mı?

Cynthia Madansky

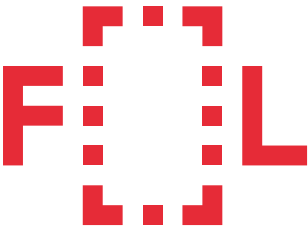
E42 için Alvin Curran bir parça yaptı. 45 yıldır orada yaşayan bir müzisyen ve filmi görmeden 50 dakikalık bir beste yaptı. Film bittikten sonra ben o beste ile kendi başıma çalıştım. *Devotion*'da ise kendisiyle pek çok filmimde çalıştığım Zeena Parkins ile çalıştık. Kurgu bittikten sonra film üzerine müziği yaptı ve bu müzik ayrıca filminden bağımsız olarak dolaşıma girdi.

İzleyici

E42'de Yahudilerle iş birliği yapan ve onlara yardım eden köylüler var. Bu tam olarak beklediğimiz bir şey değil. Daha kişisel bir filminiz olan *Devotion*'da ise bir tarafın iyi, bir tarafın kötü, bir tarafın suçlu, diğer tarafın haklı olduğunu tam da söyleyemiyoruz. Bunları yaparak ikilemlerin üstesinden gelmeye ve onları aşmaya mı çalışıyorsunuz?

Cynthia Madansky

Film hakkında düşüncelerini bu gösterim için basılan kitapçık için kaleme alan Merve Ünsal da ikilemlerden bahsediyor. Aslında filmlerimi kurma şeklimden bahsederken ikilemleri aşmaktan ziyade çarpan etkisinden ve bir birikmeden bahsedebiliriz. Yaklaşımımın formel olduğunu

söyleyebilirim. Sayılar benim için çok önemli. Mesela *E42*'de aslında 22 bölüm var. Bunların her biri faşizmin bir yılına denk geliyor ve sonunda bir epilog var. *Devotion*'da da metnin içinde yer alan ve metni belirleyen bir şey olarak sayısal bir yapı mevcut. Şu an üzerinde çalıştığım filmde de aynı şeyi yapıyorum. Dolayısıyla ikilemlerden ziyade akümülyasyona ve çok belirli bir sayısal kurguya dayanıyor.

Burak Çevik

Şu an üzerinde çalıştığınız yeni filmi merak ettim.

Cynthia Madansky

Kudüs'deki Mescid-i Aksa etrafındaki manzaraya bakıyorum ve yine 16mm çekiyorum. Oranın yıkılıp yeni bir ibadethane yapılması için çalışma hareketi var ve bu hareketin de pek çok formu var. Bunun üzerine bir araştırma yapıyorum. Bu manzara ve alan üzerine formel bir yaklaşımla yapılmış bir film olacak. Yine manzara ve mimari ile başlayan bir film olacak. Görsel dil, bunun üzerine kuruluyor. Anlatıda; sömürge, el koyma, din, dinin etkisi gibi pek çok farklı katmana gidecek.

Burak Çevik

Filmlerini bizimle paylaştığın ve gösterime bizzat katıldığın için hem kendim hem de seyirciler adına çok teşekkür ederim.